

**SPRÁVA O KONTROLNEJ ČINNOSTI MIESTNEHO KONTROLÓRA
MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA-PODUNAJSKÉ BISKUPICE ZA ROK 2020**

SPRÁVA O KONTROLNEJ ČINNOSTI MIESTNEHO KONTROLÓRA MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA-PODUNAJSKÉ BISKUPICE ZA ROK 2020

V zmysle ustanovenia § 18d zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v zmysle plánu kontrolnej činnosti na I. polrok 2020 a v zmysle plánu kontrolnej činnosti miestneho kontrolóra mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice na II. polrok 2020 boli miestnym kontrolórom mestskej časti Bratislava – Podunajské Biskupice vykonané nasledovné kontroly:

Úlohy v zmysle § 18 f zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení

Miestny kontrolór okrem správ o výsledkoch vykonaných kontrol vypracoval a predložil miestnemu zastupiteľstvu mestskej časti nasledovné materiály:

1. podľa § 18f ods. 1 písm. e) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p. Správu o kontrolnej činnosti za rok 2019 (prerokovaná za zasadnutí dňa 26.05.2020, uznesenie č.169/2018-2022).
2. podľa § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p. Stanovisko miestneho kontrolóra k záverečnému účtu mestskej časti Bratislava - Podunajské Biskupice za rok 2019, ako súčasť materiálu „Záverečný účet mestskej časti Bratislava Podunajské Biskupice za rok 2019“, ktorý bol predložený a schválený na zasadnutí dňa 26.05.2020 (uznesenie č.171/2018-2022).
3. podľa § 18f ods. 1 písm. b) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p. Návrh plánu kontrolnej činnosti miestneho kontrolóra mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice na I. polrok 2020, ktorý bol zverejnený na webstránke sídla mestskej časti a na vývesnej tabuli dňa 19.11.2018 a následne schválený uznesením č. 154/2018-2022 dňa 10.2.2020 a Návrh plánu kontrolnej činnosti miestneho kontrolóra mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice na II. polrok 2020 schválený uznesením č. 170/2018-2022 zo dňa 26.05.2020.
4. Stanovisko miestneho kontrolóra k rozpočtu mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice na roky 2020-2022 (prerokované za zasadnutí dňa 26.05.2020, uznesenie č.150/2018-2022).
5. Stanovisko miestneho kontrolóra k dodržaniu podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania vo výške 227 824 € na kompenzáciu výpadku dane z príjmov fyzických osôb v roku 2020 k 30.09.2020 (prerokované na zasadnutí dňa 28.10.2020, uznesenie č.236/2018-2022).

Na základe výpočtov a údajov o aktuálnom stave dlhu mestskej časti a posúdení výšky ročných splátok návratných zdrojov financovania, bolo v stanovisku konštatované, že podmienky pre prijatie návratnej finančnej výpomoci vo výške 227 824€ sú v zmysle zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy dodržané. V tejto súvislosti upozornil na nevyhnutnosť zostavenia vyrovnaného rozpočtu mestskej časti v budúcich rozpočtových rokoch, na dodržiavanie rozpočtových pravidiel pri čerpaní rozpočtu, na opatrnosť pri hospodárení s rozpočtovými prostriedkami a na kontrolu plnenia podmienok, ktoré mestskej časti vyplývajú a budú vyplývať zo zákona č. 583/2004 Z.z. a zo zmluvných podmienok. Pri použití návratných zdrojov financovania, obzvlášť treba dbať na dodržanie zásad hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti.

Iné činnosti

V rámci kontrolnej činnosti v roku 2020 vykonával miestny kontrolór aj ďalšie činnosti:

- zúčastňoval sa na zasadnutiach Miestnej rady mestskej časti, Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice a vybraných komisií Miestneho zastupiteľstva (Komisia finančná, podnikateľských činností a obchodu; Komisia školstva, kultúry, mládeže a športu; Komisia územného plánu, výstavby, životného prostredia, odpadov a cestného hospodárstva; Komisia pre ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií funkcionárov mestskej časti, mandátová a imunitná).
- spolupracoval s odbornými oddeleniami a referátmi miestneho úradu pri prešetrovaní podaní občanov a pri kompletizácii riadiacich aktov
- spolupracoval so zamestnancami mestskej časti v potrebných prípadoch, s útvarmi hlavného mesta a s kontrolórmi z iných mestských častí
- zúčastnil sa na školeniach a rokovaníach Združenia hlavných kontrolórov a na odbornej konferencii Združenia hlavných kontrolórov dňa 13.-15. 7.2020 spojenej so školeniami.
- Zúčastňoval sa školení organizovanými regionálnymi organizáciami vzdelávania samosprávy.
- Spolupracoval na príprave materiálov na rokovanie orgánov mestskej časti, príprave a pripomienkovaní interných predpisov Miestneho úradu.

Správy o výsledkoch z jednotlivých vykonaných kontrol v roku 2020 boli predložené na zasadnutia Miestneho zastupiteľstva dňa 22.09.2020 (uznesenie č. 216/2018-2022) a dňa 08.12.2020 (uznesenie č. 239/2018-2022). V predložených materiáloch bol podrobne rozpísaný priebeh kontroly, kontrolné zistenia a návrhy opatrení, resp. odporúčania na nápravu zistených nedostatkov, a tiež výsledky z kontroly plnenia opatrení, prijatých na nápravu zistených nedostatkov u jednotlivých kontrolovaných subjektov. Ročná správa o kontrolnej činnosti je stručným prierezom výsledkami vykonaných kontrol a ďalšej činnosti miestneho kontrolóra.

1. Správa o kontrole dodržiavania a uplatňovania zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v podmienkach mestskej časti Bratislava -Podunajské Biskupice

Tematická kontrola dodržiavania a správneho uplatňovania zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov bola zameraná na najmä na sledovanie a posúdenie procesu obligatórneho aktívneho zverejňovania informácií ustanovenými osobitnými predpismi, pričom okrem zákonných povinností, som sa v rámci odporúčaní, zameral aj na transparentnosť nad rámec zákona posudzovanú najmä mimovládnyimi organizáciami na webovom sídle mestskej časti. Kontrolou bolo preverené najmä dodržiavanie § 5 – 6 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zverejňovanie zmlúv, faktúr a objednávok na webovom sídle) a taktiež na zverejňovanie podľa iných osobitných predpisov: (zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákon 343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní, zákon č. 85/1990 Zb. o petičnom práve, ústavný zákon č. 357/2004 Z.z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, zákon SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, zákon č. 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti, zákon č. 180/2014 Z.z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 54/2019 Z.z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon), zákon č. 582/2004 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), zákon č. 543/2002

Z.z. o ochrane prírody a krajiny, zákon č. 84/1990 Zb. o zhromažďovanom práve, Vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 121/2002 Z.z. o požiarnej prevencii). V priebehu vykonávania kontroly miestny úrad inicioval proces zvyšovania transparentnosti mestskej časti, a to najmä pri zabezpečovaní zákonnej povinnosti zverejňovať údaje o objednávkach a faktúrach, či odstránenia nedostatkov pri zverejňovaní zmlúv. Verím, že aj uskutočnením opatrení odporúčaných v Správe z výkonu kontroly zverejňovania dôjde k zlepšeniu postavenia mestskej časti v rámci transparentnosti posudzovanej v projekte Otvorená samospráva (v roku 2018 sa Podunajské Biskupice umiestnili na poslednom 12. mieste v rámci hodnotených samospráv hlavného mesta). Z vykonanej kontroly vyplynulo, že v oblasti zverejňovania objednávok dochádza k **nezverejneniu údajov o objednávkach podľa § 5b ods. 1 písm. a) zákona o slobode informácií.** V nadväznosti na dodržiavanie zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov bolo zistené, že objednávky nie sú vo všetkých kontrolovaných prípadoch zverejňované v súlade so zákonom, ako je uvedené v § 5b ods. 1 písm. a). Zverejnený je iba predmet vo všeobecnosti, avšak popisy objednávok nie sú zverejnené a tým pádom nezodpovedajú reálnym popisom uvedeným na konkrétnych faktúrach a objednávkach. Popis objednaného plnenia je charakterizovaný iba všeobecne. V oblasti zverejňovania faktúr bolo zistené **nezverejnenie údajov o faktúrach podľa § 5b ods. 1 písm. b) zákona za kontrolované obdobie od 1.11.2019 do 31.12.2019.** Mestská časť v tomto období takmer vôbec pri faktúrach nezverejňovala ani identifikáciu zmluvy alebo objednávky, a to napriek tomu, že faktúra súvisela s povinne zverejňovanou zmluvou alebo s objednávkou. Zverejňovanie takýmto spôsobom je neprehľadné a verejnosti prakticky znemožňuje kontrolu hospodárnosti fakturovaného plnenia. Od 1.1.2020 mestská časť začala zverejňovať faktúry tak, že ako prílohu k zverejneniu zverejnila kompletný scan faktúry. Zákon síce takúto povinnosť v tomto rozsahu neukladá (postačí zverejnenie údajov o faktúre), avšak je to nepochybne významný krok vo vzťahu k otvorenosti a transparentnosti miestnej samosprávy, a to aj nad rámec nevyhnutne vyžadovaný zákonom. V priebehu roka 2020 teda mestská časť odstránila najväčšie nedostatky pre zverejňovanie faktúr, avšak v tomto procese nebola úplne dôsledná, keďže scany faktúr k niektorým faktúram nepriložila, alebo pri niektorých stále chýba označenie zmluvy alebo objednávky, na ktorú sú naviazané. Faktúry zverejňované v priebehu mesiaca marec 2020 obsahujú odkaz na prílohy, ktorú internetové prehliadače nenájdu (chybové hlásenie 404 – Súbor alebo odkaz nenájdený). **Najzávažnejšie nedostatky boli zistené v oblasti zverejňovania zmlúv, a to najmä nezverejňovanie nájomných zmlúv na nájomné obecné byty vo vlastníctve alebo správe mestskej časti,** keďže mestská časť dlhodobo, od začiatku účinnosti povinnosti zverejňovať zmluvy na webovom sídle mestskej časti (1. januára 2011), flagrantne ignorovala pri nájomných zmluvách na obecné byty túto povinnosť, pričom je treba zdôrazniť, že takéto netransparentné konanie aplikovala pri nakladaní s nehnuteľným majetkom mestskej časti v obzvlášť citlivej oblasti. Takéto nezverejňovanie považujem za systémové zlyhanie, keďže k nemu nedochádzalo iba v individuálnych prípadoch, ale nájomné zmluvy na obecné byty neboli vôbec zverejňované. Mestská časť sa túto skutočnosť pokúsila napraviť dodatočným zverejnením pôvodných nájomných zmlúv a ich posledných dodatkov, keď tieto hromadne zverejnila dňa 21.1.2020 a 22.1.2020. Avšak treba zdôrazniť, že väčšina zo 105 nájomných bytov vo vlastníctve alebo správe mestskej časti nájomnú zmluvu zverejnenú nemá. Tieto by sa mali postupne zverejňovať pri ukončení dohodnutého trvania nájmu a ich predlžovania formou dodatkov. Dlhodobé systémové ignorovanie povinnosti zverejňovať nájomné zmluvy dostalo mestskú časť, ako aj samotných nájomcov bytov, do značnej právnej neistoty, pričom ratihabícia týchto právnych úkonov je právne sporná aj pri ich dodatočnom zverejnení. **Taktiež bolo zaznamenané nezverejňovanie príloh obsahujúcich určenie predmetu zmluvy alebo cenu,** keď neboli zverejnené prílohy obsahujúce určenie predmetu zmluvy alebo samotnej ceny, a to napriek tomu, že tieto prílohy sú v samotnom texte zmlúv označené ako neoddeliteľné časti zmluvy, pričom v žiadnej z posudzovaných zmlúv nejde o prílohy, ktoré zverejneniu nepodliehajú (technické predlohy, návody, výkresy, projektové dokumentácie, modely,

spôsob výpočtu jednotkových cien a vzory). Absolútne by neobstála ani argumentácia s odvolaním sa na ochranu obchodného tajomstva, keďže ochrana obchodného tajomstva sa v prípade zmluvy, ktorá obsahuje informáciu, ktorá sa získala za verejné prostriedky, neuplatňuje, a zverejnenie takejto informácie nie je považované za porušenie alebo ohrozenie obchodného tajomstva. Cena je tzv. pojmový znak zmluvy. Ak sa zmluvné strany účinne nedohodli o pojmovom znaku, nemohli sa vlastne dohodnúť účinne na zmluve ako celku. Medzi pojmové znaky zmluvy taktiež patrí aj predmet zmluvy, ktorý je bez zverejnenej prílohy k zmluve natoľko neurčitý, že z nej nevyplýva na akom plnení sa vlastne dohodli. Ďalej boli zistené pochybenia spočívajúce v neuvedení evidenčného čísla hlavnej zmluvy, uzatváranie zmlúv obsahujúcich ustanovenia, ktoré sú na základe interného predpisu zakázané, keďže sú naďalej uzatvárané zmluvy na dobu neurčitú (ev.č. 179/2020, Zmluva o nájme č. 162/2020, Nájom pozemku parc.č. 3308/19,3308/43, 3308/15,3308/20,3308/45; ev.č. 180/2020, Zmluva č. 160/2020 o nájme pozemku parc. č. 3308/18 o výmere 55 m² na ul. Svornosti) bez možnosti ich jednostranného predčasného ukončenia zo strany mestskej časti bez udania dôvodu, ale iba za v zmluve stanovených podmienok. Evidenčná kniha zmlúv vedená ako písomná centrálna evidencia zmlúv neobsahuje všetky údaje podľa Smernice 9/2019.

V oblasti obligatórneho zverejňovania podľa osobitných predpisov bolo zistené, že rozpočet mestskej časti je zverejnený v sekcii Zverejňovanie/Rozpočet, avšak iba vo verzii jeho návrhu predloženého na rokovanie Miestneho zastupiteľstva zo dňa 21.01.2020 bez následného prehľadného doplnenia vykonaných zmien rozpočtu. Odporúčam zverejnenie tzv. interaktívneho rozpočtu, ktorý umožní verejnosti aj sledovanie plnenia rozpočtových príjmov a čerpania rozpočtových výdavkov. Taktiež bolo zistené, že na webovom sídle sa nenachádza požiarny poriadok, pričom webové sídlo neobsahuje ani predmetnú sekciu na tieto účely. Na webovom sídle sa nenachádza vzor tlačiva ani samotné oznámenia funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z.z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v z. n. p., pričom webové sídlo neobsahuje ani predmetnú sekciu na tieto účely. **V rámci tejto kontroly bola vykonaná aj analýza webového sídla mestskej časti z pohľadu posudzovania transparentnosti vyhodnocovanej mimovládnyimi organizáciami** za účelom zlepšenia postavenia mestskej časti v rebríčkoch transparentnosti miest (OTVORENÁ SAMOSPRÁVA - Hodnotenie transparentnosti 100 najväčších miest a 8 žúp v roku 2018 sa mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice umiestnila až na 83. mieste). V porovnaní s miestnymi samosprávami v rámci hlavného mesta sa mestská časť umiestnila vôbec na poslednom 12 mieste. V komparácii s predchádzajúcim hodnoteným obdobím (2016) posudzovaná transparentnosť mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice prakticky stagnovala a zaznamenala minimálny kvalitatívny posun. Nadpriemerné výsledky posudzovanej transparentnosti mestská časť zaznamenala v oblasti verejného obstarávania, kde dosiahla 70%, taktiež v oblasti Územné plánovanie a stavebný úrad, kde dosiahla až 79%. Naopak v posudzovanej oblasti Etika a konflikt záujmov nedosiahla žiadny bod, v oblasti Dotácie a granty bol mestskej časti pridelený iba 1 bod (14%). Nízko hodnotená bola aj kvalita zverejňovania objednávok a faktúr, kde boli posudzované najmä parametre ako export dát, vyhľadateľnosť a triediteľnosť podľa protistrany, predmetu, sumy, dátumu, prepojenie so zmluvami. Miestny kontrolór navrhol prijatie nasledovných opatrení

1. Zverejňovať zverejnené zmluvy aj s prílohami, ktoré sú ich neoddeliteľnou súčasťou tak, aby bolo možné jasne konkretizovať predmet zmluvy a zmluvnú cenu.
2. Zabezpečiť, aby boli na webovom sídle zverejnené aj všetky zmluvy, ktoré boli uzatvorené cez Elektronické kontrakčné stredisko a automaticky zverejnené v Centrálnom registri zmlúv.
3. Dôsledne dodržiavať Smernicu č.9/2019 o príprave, schvaľovaní, evidovaní zmlúv a povinnom zverejňovaní zmlúv, objednávok a faktúr Mestskej časti Bratislava - Podunajské Biskupice.
4. Zabezpečiť úplné zverejňovanie údajov o objednávkach podľa ustanovenia §5 b ods. 1 písm. a).

zákona o slobode informácií, optimálne automatizovaným systémom.

5. Zabezpečiť úplné zverejňovanie údajov o faktúrach podľa ustanovenia §5b ods. 1 písm. b) zákona o slobode informácií alebo úplné zverejnenie faktúry v elektronickej forme.
6. Zabezpečiť zverejnenie povinne zverejňovaných údajov, ktoré absentujú na webovom sídle mestskej časti a všetky priebežne aktualizovať (Sadzobník správnych poplatkov, požiarny poriadok, tlačivo a oznámenie podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z.z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov).
7. Zabezpečiť koncepciu transparentnosti mestskej časti a aplikovať ju, tak aby sa zlepšilo hodnotenie posudzovanej transparentnosti mestskej časti, najmä sa zamerať na oblasti v ktorých mestská časť dosahuje podpriemerné výsledky (Etika a konflikt záujmov, Dotácie a granty).

2. Správu o kontrole plnenia opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených pri vykonaných kontrolách z predchádzajúceho plánu kontrolnej činnosti na II. polrok 2019

V období od 26.08.2019 do 12.06.2020 tunajší miestny úrad aktualizoval interné predpisy mestskej časti v celkovo 12 smerniciach v oblastiach ochrany osobných údajov, príprave, schvaľovaní, evidovaní zmlúv, objednávok a faktúr, verejného obstarávania, legislatívneho procesu vydávania všeobecne záväzných nariadení, vybavovania sťažností, vybavovanie petícií, oznamovanie protispoločenskej činnosti a výberu miestneho poplatku za rozvoj. Nastavenie procesov v rámci riadenia miestneho úradu, formou ich jasného vymedzenia internými predpismi, považujem za základný predpoklad pre dodržanie efektívnosti a zákonnosti, avšak nepostačuje iba formálne nastavenie procesov, ale vyžaduje sa najmä aplikácia, pravidelné vyhodnocovanie a následná kontrola.

Vnútroorganizačná smernica č. EOaSM/3/2016 pre vedenie pokladnice, Vnútroorganizačná smernica č. 2/2016 o postupe a spôsoboch vymáhania pohľadávok a najmä Vnútroorganizačná smernica č. EOaSM/1/2016 upravujúca systém finančného riadenia a finančnej kontroly aktualizované, napriek zmenám zákonnej úpravy, neboli. V oblasti základnej finančnej kontroly neboli aplikované odporúčané návrhy na prijatie opatrení, pričom tieto v tomto prípade neboli oprávnenej osobe ani oznámené. Naďalej pretrvávali systémové nedostatky v oblasti zverejňovania, pričom však kontrolovaná osoba v priebehu vykonávanej kontroly pristúpila k viacerým opatreniam za účelom zabezpečenia povinností aktívneho zverejňovania zmlúv, objednávok a faktúr (scanovanie faktúr, uvedenie opisu objednaného plnenia, zverejňovanie príloh zmluvy).

Prideľovanie finančných dotácií bolo, vzhľadom na nepriaznivý ekonomický vývoj spojený s vypuknutím pandémie nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19, dočasne pozastavené. Toto obdobie odporúčam venovať nastaveniu systémových prvkov pre podporu kultúry, športu a iných občianskych aktivít, pričom okrem nového nariadenia taktiež navrhujem zväziť vypracovanie metodiky, ktorá určí objektívne kvalitatívne a kvantitatívne kritériá pre podporu kultúry, športu a iných občianskych aktivít, pričom za týmto účelom je potrebné zväziť aj možnosť participácie obyvateľov mestskej časti pri vyhodnocovaní jednotlivých žiadostí. Podpora aktivít občianskej spoločnosti formou poskytnutia dotácie nepresiahla v predchádzajúcich rokoch ani sumu 1000 € (960 € - r.2019, 800 € - r. 2018), pričom v komparácii s inými mestskými časťami (Vrakuňa – 18 000 € , Rača 89 466 € , Petržalka -100 000 €), išlo o výrazne nižšiu podporu.

Oproti stavu opísanému v Správe o výsledku kontroly plnenia opatrení za II. polrok 2019 je možné konštatovať, že tunajší miestny úrad vypracoval aktualizovanú Smernicu o vykonávaní základnej finančnej kontroly podľa účinnej právnej úpravy, Smernicu pre vedenie pokladne, Smernicu

o inventarizácii majetku, Smernicu o vymáhaní pohľadávok, Smernica pre vedenie pokladne, Smernicu o obehú účtovných dokladov a Smernicu o cestovných náhradách, pričom tieto sú boli v čase výkonu kontroly v procese interného pripomienkového konania, bolo ukončené v priebehu mesiaca september a následné boli vydané.

Navrhované odporúčania na prijatie opatrení:

1. Dôsledne dodržiavať ustanovenia zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite, čo sa týka vykonávania finančnej kontroly všetkých pripravovaných finančných operácií, v záujme zabezpečenia hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti použitia verejných finančných prostriedkov v nadväznosti na dodržiavanie zákonov o rozpočtových pravidlách v platnom znení.
2. Vypracovať nové znenie vnútroorganizačnej smernice komplexne upravujúcej systém finančného riadenia a vykonávania finančnej kontroly podľa účinnej právnej úpravy.
3. Zrušiť všeobecne záväzné nariadenie o zásadách hospodárenia s finančnými prostriedkami mestskej časti. Pri tomto opatrení odporúčam vypracovať Zásady hospodárenia s finančnými prostriedkami mestskej časti formou osobitného predpisu schváleného Miestnym zastupiteľstvom. Neodporúčam schvaľovanie predpisov, ktoré nestanovujú práva a povinnosti smerom voči obyvateľom, ale iba nastavujú vnútorné procesy medzi jednotlivými miestnymi orgánmi mestskej časti, formou všeobecne záväzného nariadenia.
4. Vypracovať nové znenie všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu mestskej časti. Pre pridelovanie finančných dotácií odporúčam vypracovať metodiku, ktorá určí objektívne kvalitatívne a kvantitatívne kritériá pre podporu kultúry, športu a iných občianskych aktivít., pričom za týmto účelom je potrebné zväžiť aj možnosť participácie obyvateľov mestskej časti pri vyhodnocovaní jednotlivých žiadostí.

3. Správu o kontrole spôsobu výberu poplatku za rozvoj v zmysle zákona č. 447/2015 Z.z. o miestnom poplatku za rozvoj a o zmene a doplnení niektorých zákonov a všeobecne záväzného nariadenia č. 4/2019 o miestnom poplatku za rozvoj na území mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice

Výnos z poplatku za rozvoj v roku 2020 (január až júl 2020) predstavoval výšku 120.750€ z toho príjem pre mestskú časť Bratislava-Podunajské Biskupice predstavoval výšku 82.110 € a hlavné mesto SR Bratislava 38.640 €. Väčšina z tohto výnosu (56,26%) je príjmom zo stavby na ostatné podnikanie stavebníka Lidl Slovenská republika v.o.s.. Hlavnému mestu bol poplatok poukázaný na účet v súlade so Štatútom hl. mesta v termíne 28.07.2020(4.558,40 €) ako podiel za 1. polrok 2020(2. štvrtrok). Predmetné finančné prostriedky predstavujúce výnos pre mestskú časť zatiaľ neboli čerpané. Schválený rozpočet v príjmovej časti daňových príjmov pôvodne vôbec nepočítal s príjmom pod položkou 133015 Miestny poplatok za rozvoj, napriek tomu, že tento bol v podmienkach mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice zavedený s účinnosťou od 1.1.2020. Oprávnenej osobe bolo tunajším úradom predložených 15 ks stavebných povolení podliehajúcich miestnemu poplatku. Kontrolou predmetných stavebných povolení a prostredníctvom rozhodnutí o vyrubení poplatku za rozvoj poplatníkovi bolo tiež zistené, že v dvoch prípadoch poplatník využil svoje právo na podanie odvolania, pričom v oboch prípadoch rozhodnutie Finančnej správy Slovenskej republiky uznalo nárok poplatníkom a následne bolo vydané nové rozhodnutie zo zníženej výmery podlahovej plochy. V prípadoch rozhodnutí vydaných pod ev.č. 2020/19448/15/2, 2020/19449/15/2 a ev.č. 2020/19450/15/1, 2020/19451/15/1 išlo o vyrubenie poplatku pre dvoch stavebníkov, a preto mestská časť postupovala podľa §5 ods. 3 zákona, podľa ktorého ak uskutočňuje stavbu viac stavebníkov uvedených v stavebnom povolení, právoplatnom

Správa o kontrolnej činnosti za rok 2020 6 | Strana

rozhodnutí o povolení zmeny stavby pred jej dokončením, právoplatnom rozhodnutí o dodatočnom povolení stavby alebo v oznámení stavebného úradu k ohlásenej stavbe, poplatníkom je každý stavebník v rovnakom pomere, ak sa nedohodnú inak. Neboli zistené pochybenia pri procese rozhodovania o vyrubení miestneho poplatku za rozvoj. V stavebných povoleniach sa však ani po nadobudnutí účinnosti Smernice nenachádzal údaj o výmere podlahovej plochy zvýraznený tučným písmom, ale iba tzv. úžitková plocha, ktorá je síce spravidla zhodná s podlahovou plochou, avšak mala by sa uvádzať osobitne. Tunajší úrad dodržiava lehoty pre vydávanie rozhodnutí po vydaní stavebných povolení. S účinnosťou od 12.06.2020 má mestská časť vydaný aj interný predpis, podľa ktorého sa spravuje proces rozhodovania o vyrubení miestneho poplatku za rozvoj, najmä však spôsob komunikácie medzi jednotlivými organizačnými útvarmi tunajšieho úradu. Evidenčne sa samostatne vedú aj stavebné povolenia, ktoré buď nemajú podlahovú plochu (reklamné stavby, rekonštrukcie) alebo sú oslobodené od miestneho poplatku za rozvoj. V prípade oslobodenia od poplatku za rozvoj je nevyhnutné dôsledne skúmať, či sú skutočne splnené všetky podmienky pre oslobodenie od poplatku, pričom toto posúdenie je potrebné vykonávať na organizačnom útvare odlišnom od organizačného útvaru, ktorý stavebné povolenie vydal. Smernica formálne s takouto úpravou počíta, avšak je potrebné dôsledne sledovať, či je takto nastavený proces dodržiavaný. Kontrolou bolo tiež zistené, že tunajší úrad postupuje správne pri zaokrúhľovaní podlahovej plochy predmetu poplatku, kedy sa v zmysle §7 ods. 1 zákona č. 447/2015 Z.z. určuje sadzba poplatku za rozvoj v eurách za každý, aj začatý m² podlahovej plochy nadzemnej časti stavby.

1. Odporúčam prijať opatrenia internej krížovej kontroly, aby nenastala skutočnosť, že niektoré právoplatné stavebné rozhodnutia nebudú spracované z hľadiska daňového konania pri vyrubovaní miestneho poplatku za rozvoj, a to v pravidelných časových intervaloch, najmenej raz ročne. Predmetná interná kontrola preverí správnosť vedenia evidencie stavebných povolení a ich postúpenia na daňové konanie.
2. Zabezpečiť prípravu legislatívneho procesu súvisiaceho s vydaním všeobecne záväzného nariadenia, ktoré určí spôsob zverejnenia informácií o výške výnosu z poplatku za rozvoj a jeho použítí v členení použítia výnosov podľa realizovaných projektov tak, aby tieto informácie boli zverejnené najmenej raz ročne. V podmienkach mestskej časti zatiaľ takéto nariadenie vydané nebolo. Takáto úprava spravidla býva zakotvená v samotnom nariadení o miestnom poplatku za rozvoj. Mestská časť môže informácie o výške výnosu z poplatku za rozvoj a jeho použítí zverejniť napr. na svojom webovom sídle, v záverečnom účte mestskej časti alebo vo výročnej správe. Z uvedených možností odporúčam zaviesť zverejňovanie v Záverečnom účte, kde sa tento údaj následne stane jeho obligatórnou súčasťou.

4. Správu z kontroly zabezpečenia záujmov mestskej časti v uzatváraných zmluvách o dielo s dôrazom na využívanie inštitútu zmluvnej pokuty ako osobitného zabezpečovacieho prostriedku pre prípad porušenia zmluvne dohodnutých povinností (bankové záruky),

V podmienkach mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice sa pri zabezpečovaní záujmov mestskej časti v uzatváraných zmluvách o dielo bankové záruky vôbec neuplatňujú. V praxi iných verejných obstarávateľov je používanie bankových záruk bežné, najmä pri dielach s vyššou hodnotou plnenia (nad 100 000 €). Výhodou bankových záruk pre objednávateľa je efektívne uplatnenie možnosti odškodnenia v prípade nekvalitnej dodávky, nesplnenia kontraktu či omeškania s jeho odovzdaním. Zároveň banková záruka slúži aj ako filter serióznosti a platobnej schopnosti zhotoviteľov a pri verejných súťažiach zabezpečí okruh serióznych ponúk. Zmluvná pokuta v prípade omeškania zhotoviteľa s odovzdaním predmetu zmluvy v dohodnutom čase plnenia sa v zmluvách o dielo uzatváraných mestskou časťou

spravidla stanovuje vo výške 0,05% z ceny diela za každý deň omeškania. V prípade Zmluvy o dielo na Rekonštrukciu stravovacej jednotky ZŠ Podzáhradná (GENESIS POZEMNÉ STAVBY, s.r.o.) bola zmluvná pokuta dohodnutá jednak za každý deň omeškania vo výške 0,05% z celkovej ceny, jednak aj jednorazovo ak zhotoviteľ nevykoná a neodovzdá dielo riadne (bez väd) a včas vo výške 1% z celkovej ceny, okrem prípadu, že omeškanie nastalo v dôsledku okolností majúcich povahu vyššej moci (prírodná katastrofa, vojna, atď.). V prípade konkrétneho a aktuálneho príkladu rekonštrukcie detských ihrísk realizovaných v roku 2020 (Veríme v zábavu s.r.o.) už v čase kontroly dochádza k 30 dňovému omeškaniu s lehotou odovzdania diela. Zmluvná pokuta za jeden deň omeškania však, napriek hodnote diela 154 000€, predstavuje len 0,05% z ceny diela, čiže 77 eur, a teda aj 30 dňové omeškanie zakladá nárok na zmluvnú pokutu iba vo výške 2310 eur (1,5% ceny diela). Absurdne by potom pôsobila situácia, ak by zhotoviteľ meškal s omeškaním diela aj 6 mesiacov a mestská časť by mala nárok na zmluvnú pokutu iba vo výške 9% hodnoty diela, pričom jej vymožitelnosť si inak ani nezabezpečuje.

Odporúčania na prijatie opatrení:

1. Pri tvorbe zmlúv dbať na jednoznačnosť spôsobu určenia zmluvnej pokuty, keďže pri dohode o zmluvnej pokute vyvstáva ťažkosť /nejasnosť v spôsobe jej určenia, tzn. spôsob umožňujúci určiť a vypočítať konkrétnu výšku zmluvnej pokuty. Za jednoznačné určenie výšky zmluvnej pokuty sa považujem najmä určenie jednorazovej sumy, ale do úvahy prichádza aj dojednanie zmluvnej pokuty, ktoré sa viaže na percentuálne vyčíslenie z určitej sumy, avšak to musí byť dostatočne vysoké, aby zhotoviteľov jej hrozba motivovala dielo odovzdať riadne a včas.
2. Odporúčam zabezpečiť individuálny prístup k tvorbe dojednaní o zmluvnej pokute v jednotlivých uzatváraných zmluvách, tak aby dojednaná zmluvná pokuta a jej výška boli stanovené a následne sformulované do ustanovení pripravovanej zmluvy o dielo takým spôsobom, aby boli pre druhú zmluvnú stranu dostatočne motivujúce k včasnému plneniu zmluvných záväzkov a dodržaniu zmluvných dojednaní. Individuálne je treba posúdiť aj potrebu rozsahu situácií, ktoré požadujeme mať pokryté zmluvnými pokutami.
3. Uplatňovať zmluvné pokuty. Nepostačuje zmluvnú pokutu správne ukotviť v zmluve, ale ešte dôležitejšie je jej uplatňovanie. Pre riadne a preukázateľné uplatnenie je dôležité priebežné sledovanie výkonu stavebných prác jednak stavebným dozorom, jednak povereným zamestnancom mestskej časti. Za týmto účelom považujem za kľúčové správne vedenie stavebného denníka a pri zložitejších dielach aj jasné stanovenie harmonogramu čiastkových prác a výkonnostných mílnikov.
4. Pri dielach nad 100 000€, najmä pri výstavbe nových stavieb, odporúčam od zhotoviteľov požadovať zabezpečenie svojich záväzkov, optimálne formou bankových záruk alebo zádržného, pričom takéto zabezpečenie je nevyhnutné požadovať už pri začatí verejného obstarávania.

5. Správu z kontroly dodržiavania podmienok pridelovania nájomných bytov vo vlastníctve alebo správe mestskej časti, analýza ich efektívnosti,

Tematická kontrola bola zameraná na preverenie dodržiavania podmienok pridelovania nájomných bytov vo vlastníctve alebo správe mestskej časti a analýzu efektívnosti tohto procesu. Pre analýzu efektívnosti pridelovania bytov bola použitá aj metóda komparácie s procesmi iných samosprávnych celkov (mestská časť Bratislava-Ružinov, hlavné mesto SR Bratislava, mestská časť Bratislava-Petržalka) a preverená ekonomická udržateľnosť nájomného bývania za súčasných podmienok. Z vykonanej kontroly vyplynulo, že Mestská časť v bytových domoch v starších bytoch (všetky v bytových domoch, v ktorých mestská časť resp. hlavné mesto vlastní iba jeden resp. dva byty) neuplatňuje maximálne nájomné. Nájomné v týchto bytoch ostalo zachované nominálne v rovnakej výške a nezohľadňuje ani

infláciu, rast miezd a už vôbec nie trhové hodnoty nájomného a ceny nehnuteľnosti. Mestská časť v bytoch vo svojom vlastníctve uplatňuje nájomné iba na úrovni približne 60% maximálnej regulovanej ceny. Mestská časť na základe poznatkov z vlastnej činnosti, overených aj prieskumom v bytovom dome Uzbecká zistila, že ďalší nájomca nájomný byt dal do podnájmu tretej osobe bez akéhokoľvek súhlasu mestskej časti. S týmto nájomcom bol následne ukončený zmluvný vzťah, avšak, vzhľadom na to, že nájomná zmluva neobsahovala žiadnu možnosť sankcie, neboli už podniknuté iné právne kroky. Navrhujem, aby sa do nájomných zmlúv zakomponovali sankcie najmä pre takéto flagrantné porušenie nájomnej zmluvy. Taktiež navrhujem, aby sa povinnosť zloženia zábezpeky vzťahovala nielen na nových nájomcov, ale aj na všetky opakovane uzatvárané nájomné vzťahy. Na základe komparácie s úpravami iných samospráv konštatujem, že takýmto spôsobom postupuje aj samotné hlavné mesto SR Bratislava. Kapacity bytového fondu mestskej časti sú značne obmedzené, keďže ich kapacita môže uspokojiť iba približne jedno percento zo všetkých obyvateľov mestskej časti. Aj z tohto dôvodu je neprijateľné, aby boli byty prideľované osobám, ktoré ich nevyužívajú a tieto ostávajú opustené, alebo ich dokonca prenechávajú do podnájmu tretím osobám. Takáto prax bola monitorovaná už aj pri výkone predchádzajúcich kontrol a je zrejmé, že sa ju síce podarilo eliminovať, avšak nie úplne vylúčiť. Pre tento prípad navrhujem zaviesť sankcie v dostatočnej výške na to, aby preventívne odradili od takéhoto konania. Nájomné bývanie považujem za najsilnejší nástroj súčasnej sociálnej politiky mestskej časti. Ročne na nájomnom vo vlastných bytoch mestská časť vyberie 92 194,08 €, avšak keďže toto nájomné je iba zlomkom trhového nájomného, dochádza k výraznej sociálnej podpore nájomcov, ktorú odhadujem v celkovej výške približne 400 000 € ročne. Táto suma predstavuje odhadovaný rozdiel medzi vybraným nájomným a hodnotou, za ktorú by boli nájomné byty prenajímané, ak by boli v súkromnom vlastníctve.

Z vykonanej kontroly však vyplýva, že nájomné dosahuje v bytovom dome Uzbecká približne 63,69 % maximálnej ceny a v bytovom dome Bodrocká iba 53,50 % maximálnej ceny vypočítanej podľa obstarávacej ceny, ktorú mestská časť sama eviduje, hoci samotná maximálna úroveň je mimoriadne hlboko pod trhovým nájomným (predstavuje iba 20-30% trhového nájomného), pričom ani v tejto výške nedokáže pokrývať potrebnú starostlivosť o bytové domy. Zvýšením aktuálnych cien na maximálne ceny by mestská časť mohla získať ročne viac ako 55 000 € (podľa výpočtu 57 384 €), ktoré by mohla investovať do údržby prípadne aj do rozvoja bytového fondu. Takto nastavená maximálna cena vôbec nezohľadňuje infláciu, ktorá medzi rokmi 2002-2020 je v kumulovanej výške 66,97%, pre roky 2002-2021 je odhadovaná až vo výške 70,98% (<http://www.ineko.sk/kalk.html>), čo znamená, že 100 eur v roku 2002 by v roku 2020 malo hodnotu 166,97 € a v roku 2021 hodnotu až 170,98 €. Reálne nájomné v cenách roku 2002 tak v roku 2021 bude predstavovať celkovo iba 4 493 € a nájomné, ktoré by sa od roku 2002 upravovalo o infláciu by dokonca presiahlo aj maximálnu cenu regulovaného nájomného. V súčasnosti sú nedoplatky na nájomnom zriedkavé. Celkový dlh na nájomnom a úhradách spojených s užívaním bytu predstavoval 3 126,68 €, pričom najvyšší dlh mal nájomca bytu na Uzbeckej vo výške 849,02 € a nájomca bytu na Kovovej 503,94€. Priemerná dĺžka aktuálneho trvania nájmu vo zverených bytoch dosahuje až 25,6 roka, pričom 18 nájomných zmlúv je uzatvorených na dobu neurčitú a jedna je viazaná na výkon zamestnania. Priemerné nájomné v týchto bytoch predstavuje 0,69€/m². V kontrolovanom období bol pridelený iba jeden takýto byt, učiteľke na základnej škole a viaže sa výlučne na výkon tohto zamestnania. Pozitívne vnímam využívanie časti bytového fondu pre zamestnancov škôl a školských zariadení, ktoré nepochybne zvyšuje aj atraktivnosť pracovných ponúk pre pedagogických zamestnancov materských škôl a základných škôl, pričom takéto opatrenie má tiež stabilizujúci charakter a môže pomôcť znížiť fluktuáciu ľudských zdrojov v tejto oblasti, avšak aj tu je potrebné nastaviť jasné podmienky a ekonomicky udržateľnú výšku nájomného. Flexibilné a sociálne efektívne pôsobí

prenajímanie obytných miestností v byte, keď jeden byt využívajú viacerí nájomcovia, pričom tento nájom nepodlieha zvýšenej ochrane nájomcu stanovenej Občianskym zákonníkom

Navrhované odporúčania na prijatie opatrení

1. Priebežne vyhodnocovať skúsenosti s nájomných vzťahov a tieto uplatňovať v následnej zmene ustanovení nájomných zmlúv. Do nájomných zmlúv zakomponovať sankcie pre prípady porušenia zmluvných povinností, osobitne pre prípad prenechania bytu do podnájmu tretej osobe.
2. Pri opakovanom nájme uzatvárať nové zmluvy, neuplatňovať jednoduché dodatky k zmluvám. Pre opakovaný nájom stanoviť rovnaké zmluvné podmienky (finančná zábezpeka, sankcie), ako pri nových nájomcoch.
3. V objekte na Kovovej 6 vykonať úkony smerujúce k navodeniu zákonného stavu tak, aby užívanie stavby bolo v súlade s kolaudačným rozhodnutím (zmena účelu využitia stavby, tak aby kolaudačné rozhodnutie zodpovedalo aktuálnemu užívaniu alebo sa rozhodnúť pre zmenu využívania objektu v súlade s platným kolaudačným rozhodnutím, teda na dočasné ubytovanie).
4. Stanoviť jasný, jednotný a vopred predvídateľný spôsob dokladovania dosiahnutých príjmov (napr. potvrdenie Daňového úradu SR).
5. Z dôvodu ekonomickej udržateľnosti nájomného bývania odporúčam uskutočniť vyhodnotenie cenovej úrovne súčasného nájomného a navrhujem zväziť upraviť výšku nájomného na úroveň maximálnych cien regulovaného nájomného.
6. Zabezpečiť riadnu starostlivosť vlastníka o nájomné byty tak, aby bola priebežne zabezpečovaná pravidelná oprava a údržba, taktiež zabezpečiť jasnú evidenciu bytov mestskej časti a určiť zodpovednosť za jej vedenie buď interne na Miestnom úrade, alebo prostredníctvom existujúcej obchodnej spoločnosti.
7. Na základe analýzy nájomného bývania odporúčam vypracovať koncepciu nájomného bývania do roku 2030 a zväziť možnosť zavedenia tzv. projektov bývania, s ktorým majú skúsenosti aj iné samosprávy (Dom mladej rodiny, byty pre starších občanov).
8. Vzhľadom k skutočnosti, že byt č.706/A na 8.poschodí bytového domu Stavbárska 34 sa nenachádza na území mestskej časti, odporúčam analyzovať možnosti jeho predaja za trhovú cenu, pri dodržaní práv a oprávnených záujmov súčasného nájomcu, ktorý ma nájomnú zmluvu uzatvorenú do 31.01.2022.

6. Správu z kontroly zúčtovania dotácie poskytnutej z rozpočtu Bratislavského samosprávneho kraja na úhradu časti nákladov projektu: "Dažďová záhrada".

Cieľom kontroly vykonanej na základe podnetu bolo preverenie dodržiavania postupov pri zúčtovaní dotácie, správnosti rozpočtového zaradenia príjmov a výdavkov súvisiacich s dotáciou v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov, interných predpisov mestskej časti a Zmluvy o poskytnutí dotácie zo dňa 17.06.2019. Z vykonanej kontroly som zistil, že dotácia nebola v stanovenom termíne vôbec zúčtovaná, a to napriek tomu, že termín ukončenia projektu bol stanovený ešte do 30.09.2019, samotná faktúra za vykonané práce bolo prijatá 16.10.2019 a zverejnená 04.11.2019, a teda na zúčtovanie dotácie bol dostatočný časový priestor (90 dní od ukončenia diela). Podľa môjho názoru, vzhľadom k tomu, že BSK dotáciu poskytol výlučne na kapitálové výdavky, tak pre rok 2020 sa mala suma zaradiť do rozpočtu cez finančné príjmové operácie položkou 453 Prostriedky z predchádzajúcich rokov (na položke klasifikujú subjekty verejnej správy zapojenie zostatkov finančných prostriedkov z predchádzajúcich rokov) s kódom zdroja 131J (Zdroje z predchádzajúcich rokov) a vo výdavkoch vrátiť dotáciu BSK prostredníctvom položky 719014 – vratky s kódom zdroja 131J. Takýmto spôsobom sa v podstate vybalancuje aj rozpočet na oboch stranách. Na základe zistení odporúčam zaviesť dôslednú manažérsku kontrolu a krížovú kontrolu sledovania dôležitých termínov a lehôt, obzvlášť v prípade

Správa o kontrolnej činnosti za rok 2020 10 | S t r a n a

procesu získavania a dokladovania použitia externých zdrojov tak, aby nedochádzalo k takýmto pochybeniam. Taktiež stanoví jasné kritéria pre vyvodzovanie pracovnoprávnej zodpovednosti pri porušení pracovných povinností zodpovedných zamestnancov a rozpočtové výdavky zaraďovať podľa Opatrenia č. MF/010175/2004-42, pričom dôsledne oddeľovať kapitálové výdavky a bežné výdavky.

Kontrola vykonávania základnej finančnej kontroly na dodávateľských faktúrach a pokladničných dokladoch za I. polrok 2020 a Kontrola dodržiavania zákona 343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní neboli, vzhľadom k protiepidemickým opatreniam, značného rozsahu kontroly, zmenám v personálnom obsadení príslušných organizačných útvarov a toho vyplývajúceho oneskorenia súčinnosti kontrolovanej osoby, ukončené. Predmetné kontroly budú dodatočne rozšírené aj na kontrolované obdobie II. polroka 2020 a ukončené v prvom polroku 2021.

V Bratislave 16.02.2021

Mgr. Ján Komara
miestny kontrolór